بررسی عمر واحدهای مسکونی کشور در سرشماری نفوس و مسکن ۱۳۹۰

حمیدرضا پویانفر

رئیس گروه آمارهای حمل و نقل و ارتباطات، دفتر صنعت، معدن و زیربنایی مرکز آمار ایران

◈ مقدمه

بر اساس نتایج سرشماری سال ۱۳۹۰ تعداد ۱۹,۹۵۴,۷۰۸ واحد مسکونی معمولی در کل کشور وجود داشته است که از این تعداد، ۱۴,۷۸۲,۱۱۴ واحد مسکونی (۷۴/۱ درصد) مربوط به مناطق شهری و ۵,۱۷۲,۵۹۴ واحد مسکونی (۲۵/۹ درصد) مربوط به مناطق روستایی بوده است. همچنین از کل واحدهای مسکونی معمولی کشور، ۶,۳۴۲,۳۸۷ واحد مسکونی (۳۱/۸ درصد) آپارتمانی و ۱۳,۶۱۲,۳۲۱ واحد مسکونی (۶۸/۲ درصد) غیر آپارتمانی بوده است. بررسی این واحدهای مسکونی نشان می‌دهد که عمر این واحدها متفاوت بوده به‌طوری‌که بعضی از آن‌ها نوساز بوده و در سال انجام سرشماری یعنی ۱۳۹۰ ساخته شده‌اند. در صورتی‌که عمر برخی دیگر به نیم قرن می‌رسد. این بررسی، عمر واحدهای مسکونی کشور را برحسب مناطق شهری و روستایی و نوع واحدهای مسکونی (آپارتمانی و غیر آپارتمانی) نشان می‌دهد. همچنین در این مقاله عمر واحدهای مسکونی در استان‌های کشور مورد توجه قرار می‌گیرد.

◈ کل کشور

بر اساس نتایج سرشماری سال ۱۳۹۰ در جدول ۱، از مجموع ۱۹,۹۵۴,۷۰۸ واحدهای مسکونی معمولی کشور، ۴۱۶,۹۰۵ واحد مسکونی (۲/۱ درصد) نوساز بوده و در سال ۱۳۹۰ ساخته شده‌اند. همچنین ۷۰۹,۰۵۵ واحد مسکونی (۳/۶ درصد) یک سال ساخت، ۸۳۱,۷۲۰ واحد مسکونی (۴/۲ درصد) دو سال ساخت، ۷۸۳,۶۱۰ واحد مسکونی (۳/۹ درصد) سه سال ساخت، ۸۵۳,۲۱۴ واحد مسکونی (۴/۳ درصد) چهار سال ساخت، ۱,۳۲۸,۷۳۶ واحد مسکونی (۶/۷ درصد) پنج سال ساخت بوده‌اند. ضمن آن که عمر ۵,۹۹۶,۴۸۴ واحد مسکونی (۳۰/۱ درصد) ۶ تا ۱۵ سال، عمر ۳,۸۸۹,۲۴۹ واحد مسکونی (۱۹/۵ درصد) ۱۶ تا ۲۵ سال، عمر ۳,۰۳۲,۸۲۶ واحد مسکونی (۱۵/۲ درصد) ۲۶ تا ۳۵ سال، عمر ۱,۱۸۹,۷۸۰ واحد مسکونی (۶/۰ درصد) ۳۶ تا ۴۵ سال و عمر ۶۲۷,۹۱۷ واحد مسکونی (۳/۱ درصد) بیش از ۴۵ سال بوده است. همچنین عمر ۲۹۵,۲۱۲ واحد مسکونی (۱/۵ درصد) اظهار نشده است.

جدول ۱- واحدهای مسکونی برحسب سال اتمام ساخت به تفکیک شهری و روستایی

شرح		جمع	۱۳۹۰	۱۳۸۹	۱۳۸۸	۱۳۸۷	۱۳۸۶	۱۳۸۵
شهری	تعداد	۱۴,۷۸۲,۱۱۴	۲۸۳,۶۵۲	۴۷۵,۸۵۹	۵۸۴,۲۰۹	۵۴۷,۸۲۹	۵۸۳,۱۴۶	۹۳۷,۰۰۷
	درصد	۱۰۰/۰	۱/۹	۳/۲	۴/۰	۳/۷	۳/۹	۶/۳
روستایی	تعداد	۵,۱۷۲,۵۹۴	۱۳۳,۲۵۳	۲۳۳,۱۹۶	۲۴۷,۵۱۱	۲۳۵,۷۸۱	۲۷۰,۰۶۸	۳۹۱۷۲۹
	درصد	۱۰۰/۰	۲/۶	۴/۵	۴/۸	۴/۶	۵/۲	۷/۶
کل کشور	تعداد	۱۹,۹۵۴,۷۰۸	۴۱۶,۹۰۵	۷۰۹,۰۵۵	۸۳۱,۷۲۰	۷۸۳,۶۱۰	۸۵۳,۲۱۴	۱,۳۲۸,۷۳۶
	درصد	۱۰۰/۰	۲/۱	۳/۶	۴/۲	۳/۹	۴/۳	۶/۷

منبع: نتایج سرشماری عمومی نفوس و مسکن سال ۱۳۹۰

جدول ۱ ادامه

شرح		۱۳۷۵ تا ۱۳۸۴	۱۳۶۵ تا ۱۳۷۴	۱۳۵۵ تا ۱۳۶۴	۱۳۴۵ تا ۱۳۵۴	قبل از ۱۳۴۵	اظهارنشده
شهری	تعداد	۴,۷۰۹,۵۳۰	۲,۸۵۴,۲۵۱	۲,۲۶۶,۰۵۶	۸۷۳,۱۹۳	۴۳۹,۹۱۵	۲۲۷,۴۶۷
	درصد	۳۱/۹	۱۹/۳	۱۵/۳	۵/۹	۳/۰	۱/۵
روستایی	تعداد	۱,۲۸۶,۹۵۴	۱,۰۳۴,۹۹۸	۷۶۶,۷۷۰	۳۱۶,۵۸۷	۱۸۸,۰۰۲	۶۷,۷۴۵
	درصد	۲۴/۹	۲۰/۰	۱۴/۸	۶/۱	۳/۶	۱/۳
کل کشور	تعداد	۵,۹۹۶,۴۸۴	۳,۸۸۹,۲۴۹	۳,۰۳۲,۸۲۶	۱,۱۸۹,۷۸۰	۶۲۷,۹۱۷	۲۹۵,۲۱۲
	درصد	۳۰/۱	۱۹/۵	۱۵/۲	۶/۰	۳/۱	۱/۵

مقایسه‌ی سال ساخت واحدهای مسکونی کشور، بیانگر کاهش ساخت و سازها را از زمان سرشماری ۱۳۸۵ به مدت دو سال، افزایش آن در ۱۳۸۸ و کاهش مجدد آن از ۱۳۸۸ تا ۱۳۹۰ می‌باشد. این مقایسه همچنین نشان می‌دهد، در زمان سرشماری ۲/۱ درصد واحدهای مسکونی نوساز بوده‌اند. این تعداد در ۷ ماهه‌ی اول سال ۱۳۹۰ ساخته شده‌اند. اگر به همین تعداد واحد مسکونی در ۵ ماهه‌ی دوم این سال ساخته شده باشد، باز هم کل واحدهای مسکونی ساخته شده در سال ۱۳۹۰، از تعداد واحدهای مسکونی ساخته شده در سرشماری قبل هم کمتر است. یاداور می‌شود، ۶/۷ درصد واحدهای مسکونی پنج سال ساخت بوده یعنی در سال سرشماری ۱۳۸۵ ساخته شده‌اند که با توجه به افزایش جمعیت در فاصله‌ی بین دو سرشماری، کاهش شدیدی را در ساخت واحدهای مسکونی نشان می‌دهد.

◈ مناطق شهری و روستایی کشور

بر اساس نتایج سرشماری سال ۱۳۹۰ از مجموع واحدهای مسکونی معمولی کشور، ۱۴,۷۸۲,۱۱۴ واحد مسکونی (۷۴/۱ درصد) در مناطق شهری و ۲۵/۹ درصد بقیه در مناطق روستایی مستقر بوده‌اند. هرچند تعداد واحدهای مسکونی ساخته شده در مناطق شهری در طول سال‌های مختلف بیش از تعداد واحدهای مسکونی ساخته شده در مناطق روستایی بوده اما نتایج سرشماری سال ۱۳۹۰ نشان می‌دهد، سهم واحدهای مسکونی ساخته شده در مناطق شهری در طول دو سرشماری اخیر (۱۳۸۵ تا ۱۳۹۰) نسبت به سال‌های قبل از آن در مقایسه با مناطق روستایی کمتر بوده است.

از کل واحدهای مسکونی کشور در مناطق شهری، ۱/۹ درصد نوساز، ۳/۲ درصد یک سال ساخت، ۴/۰ درصد دو سال ساخت، ۳/۷ درصد سه سال ساخت، ۳/۹ درصد چهار سال ساخت و ۶/۳ درصد پنج سال ساخت بوده‌اند که نشان می‌دهد، ۲۳/۱ درصد واحدهای مسکونی مناطق شهری کشور در طول دو سرشماری اخیر (۱۳۸۵ تا ۱۳۹۰) ساخته شده‌اند. همچنین از کل واحدهای مسکونی کشور در مناطق روستایی، ۲/۶ درصد نوساز، ۴/۵ درصد یک سال ساخت، ۴/۸ درصد دو سال ساخت، ۴/۶ درصد سه سال ساخت، ۵/۲ درصد چهار سال ساخت و ۷/۶ درصد پنج سال ساخت بوده‌اند. این بدان معناست که ۲۹/۲ درصد واحدهای مسکونی مناطق روستایی کشور در طول دو سرشماری اخیر (۱۳۸۵ تا ۱۳۹۰) ساخته شده‌اند و نشان می‌دهد، هم در سال سرشماری ۱۳۹۰ و نیز در طول پنج ساله‌ی ۱۳۸۵ تا ۱۳۸۹، ساخت و ساز در مناطق روستایی نسبت به سال‌های قبل از آن بیش از مناطق شهری بوده و بیانگر آن است که افزایش قیمت مواد و مصالح ساختمانی و به تبع آن قیمت مسکن و رکود ساخت و ساز مسکن، مناطق شهری را بیش‌تر تحت تأثیر قرار داده است.

◈ نوع واحد مسکونی

بر اساس نتایج سرشماری سال ۱۳۹۰ از مجموع واحدهای مسکونی معمولی کشور، ۳۱/۸ درصد آپارتمانی و ۶۸/۲ درصد بقیه غیر آپارتمانی بوده‌اند. هرچند تعداد واحدهای

مسکونی آپارتمانی ساخته شده در طول سال‌های مختلف کمتر از تعداد واحدهای مسکونی غیر آپارتمانی ساخته شده بوده اما نتایج سرشماری سال ۱۳۹۰ نشان می‌دهد، سهم واحدهای مسکونی آپارتمانی ساخته شده در طول دو سرشماری اخیر (سال‌های ۱۳۸۵ تا ۱۳۹۰) نسبت به سال‌های قبل از آن در مقایسه با واحدهای مسکونی غیر آپارتمانی بیش‌تر بوده است.

از کل واحدهای مسکونی آپارتمانی کشور، ۲/۷ درصد نوساز، ۴/۷ درصد یک سال ساخت، ۵/۹ درصد دو سال ساخت، ۵/۳ درصد سه سال ساخت، ۵/۲ درصد چهار سال ساخت و ۸/۳ درصد پنج سال ساخت بوده‌اند که نشان می‌دهد، ۳۲/۰ درصد واحدهای مسکونی آپارتمانی کشور در طول دو سرشماری اخیر (۱۳۸۵ تا ۱۳۹۰) ساخته شده‌اند. همچنین از کل واحدهای مسکونی غیر آپارتمانی کشور، ۱/۸ درصد نوساز، ۳/۰ درصد یک سال ساخت، ۳/۴ درصد دو سال ساخت، ۳/۳ درصد سه سال ساخت، ۳/۸ درصد چهار سال ساخت و ۵/۹ درصد پنج سال ساخت بوده‌اند که نشان می‌دهد، ۲۱/۳ درصد واحدهای مسکونی غیر آپارتمانی کشور در طول دو سرشماری اخیر (۱۳۸۵ تا ۱۳۹۰) ساخته شده‌اند و بیانگر آن است که در سال‌های اخیر تمایل به ساخت و ساز مسکن آپارتمانی بیش‌تر شده است و این امر ناشی از افزایش جمعیت و کمبود زمین در شهرها و افزایش قیمت زمین می‌باشد.

◈ مقایسه‌ی استانی

بر اساس نتایج سرشماری سال ۱۳۹۰ و نتایج ارائه شده در جدول ۴، از مجموع واحدهای مسکونی معمولی کشور، ۳,۶۸۷,۹۳۵ واحد مسکونی (۱۸/۵ درصد) مربوط به استان تهران بوده است. بعد از استان تهران، استان‌های خراسان رضوی ۸/۳ درصد، اصفهان ۶/۹ درصد، فارس ۵/۸ درصد، آذربایجان شرقی ۵/۱ درصد، خوزستان ۴/۸ درصد، مازندران ۴/۶ درصد و گیلان ۳/۷ درصد واحدهای مسکونی معمولی کشور را به خود اختصاص داده و در

جدول ۲- واحدهای مسکونی برحسب سال اتمام ساخت به تفکیک نوع

شرح		جمع	۱۳۹۰	۱۳۸۹	۱۳۸۸	۱۳۸۷	۱۳۸۶	۱۳۸۵
آپارتمانی	تعداد	۶,۳۴۲,۳۸۷	۱۷۱,۰۹۸	۲۹۶,۲۸۸	۳۷۳,۵۸۵	۳۳۳,۲۹۸	۳۳۰,۱۶۲	۵۲۳,۶۶۶
	درصد	۱۰۰/۰	۲/۷	۴/۷	۵/۹	۵/۳	۵/۲	۸/۳
غیر آپارتمانی	تعداد	۱۳,۶۱۲,۳۲۱	۲۴۵,۸۰۷	۴۱۲,۷۶۷	۴۵۸,۱۳۵	۴۵۰,۳۱۲	۵۲۳,۰۵۲	۸۰۵,۰۷۰
	درصد	۱۰۰/۰	۱/۸	۳/۰	۳/۴	۳/۳	۳/۸	۵/۹
کل	تعداد	۱۹,۹۵۴,۷۰۸	۴۱۶,۹۰۵	۷۰۹,۰۵۵	۸۳۱,۷۲۰	۷۸۳,۶۱۰	۸۵۳,۲۱۴	۱,۳۲۸,۷۳۶
	درصد	۱۰۰/۰	۲/۱	۳/۶	۴/۲	۳/۹	۴/۳	۶/۷

شرح		۱۳۷۵ تا ۱۳۸۴	۱۳۶۵ تا ۱۳۷۴	۱۳۵۵ تا ۱۳۶۴	۱۳۴۵ تا ۱۳۵۴	قبل از ۱۳۴۵	اظهارنشده
آپارتمانی	تعداد	۲,۵۰۵,۰۲۵	۸۷۸,۶۵۶	۵۵۰,۱۰۷	۲۰۷,۱۸۸	۷۸,۴۷۸	۹۴,۸۳۶
	درصد	۳۹/۵	۱۳/۹	۸/۷	۳/۳	۱/۲	۱/۵
غیر آپارتمانی	تعداد	۳,۴۹۱,۴۵۹	۳,۰۱۰,۵۹۳	۲,۴۸۲,۷۱۹	۹۸۲,۵۹۲	۵۴۹,۴۳۹	۲۰۰,۳۷۶
	درصد	۲۵/۶	۲۲/۱	۱۸/۲	۷/۲	۴/۰	۱/۵
کل	تعداد	۵,۹۹۶,۴۸۴	۳,۸۸۹,۲۴۹	۳,۰۳۲,۸۲۶	۱,۱۸۹,۷۸۰	۶۲۷,۹۱۷	۲۹۵,۲۱۲
	درصد	۳۰/۱	۱۹/۵	۱۵/۲	۶/۰	۳/۱	۱/۵

منبع: نتایج سرشماری عمومی نفوس و مسکن سال ۱۳۹۰

رده‌های دوم تا هشتم قرار گرفته‌اند.

سهم استان تهران از واحدهای مسکونی نوساز کشور ۱۳/۷ درصد، واحدهای مسکونی یک سال ساخت کشور ۱۴/۲ درصد، واحدهای مسکونی دو سال ساخت کشور ۱۷/۹ درصد، واحدهای مسکونی سه سال ساخت کشور ۱۷/۱ درصد، واحدهای مسکونی چهار سال ساخت کشور ۱۵/۶ درصد، واحدهای مسکونی پنج سال ساخت کشور ۱۵/۶ درصد و واحدهای مسکونی بیش از پنج سال ساخت کشور ۱۹/۲ درصد بوده است.

هرچند تعداد واحدهای مسکونی ساخته شده در استان تهران در طول سال‌های مختلف از تعداد واحدهای مسکونی ساخته شده در استان‌های دیگر کشور بیش‌تر بوده اما نتایج سرشماری سال ۱۳۹۰ نشان می‌دهد، سهم واحدهای مسکونی ساخته شده در استان تهران در طول دو سرشماری اخیر (۱۳۸۵ تا ۱۳۹۰) نسبت به سال‌های قبل از آن در مقایسه با ۲۷ استان کشور کمتر شده و فقط نسبت به ۳ استان وضعیت بهتری دارد. بر اساس نتایج سرشماری سال ۱۳۹۰ از مجموع واحدهای مسکونی استان تهران، ۱/۶ درصد نوساز، ۲/۷ درصد یک سال ساخت، ۴/۰ درصد دو سال ساخت، ۳/۶ درصد سه سال ساخت، ۳/۶ درصد چهار سال ساخت و ۵/۶ درصد پنج سال ساخت بوده‌اند. ضمن آن که عمر ۳۵/۱ درصد واحدهای مسکونی استان تهران ۶ تا ۱۵ سال، ۱۷/۴ درصد ۱۶ تا ۲۵ سال، ۱۳/۷ درصد ۲۶ تا ۳۵ سال، ۶/۶ درصد ۳۶ تا ۴۵ سال و ۴/۰ درصد بیش از ۴۵ سال بوده است. همچنین عمر ۲/۱ درصد واحدهای مسکونی این استان اظهار نشده است. این نتایج نشان می‌دهد، سهم واحدهای مسکونی ساخته شده در طول دو سرشماری ۱۳۸۵ و ۱۳۹۰ به کل واحدهای مسکونی این استان ۲۱/۲ درصد می‌باشد که از اندازه‌ی متناظر آن در کل کشور کمتر است. این سهم برای کل کشور ۲۴/۷ درصد بوده و بیانگر کاهش ساخت و سازها از سرشماری ۱۳۸۵ به بعد است. این نتایج نشان‌دهنده‌ی ساخت و سازهای بالا در استان تهران طی یک دهه از ۱۳۷۵ تا ۱۳۸۴ می‌باشد.

نتایج سرشماری سال ۱۳۹۰ نشان می‌دهد، سهم واحدهای مسکونی ساخته شده در طول دو سرشماری اخیر (۱۳۸۵ تا ۱۳۹۰) نسبت به کل واحدهای مسکونی در ۴ استان قم با ۱۷/۷ درصد، اصفهان با ۱۹/۷ درصد، مرکزی با ۲۰/۹ درصد و تهران با ۲۱/۲ درصد، کمتر از استان‌های دیگر و در ۴ استان کرمان با ۳۵/۰ درصد، بوشهر با ۳۳/۵ درصد، کهگیلویه و بویراحمد با ۳۲/۶ درصد و ایلام با ۳۲/۴ درصد بیش‌تر از دیگر استان‌های کشور بوده است.

جدول ۳- مقایسه‌ی سال اتمام ساخت واحدهای مسکونی کشور و استان تهران (درصد)

شرح	جمع	۱۳۹۰	۱۳۸۹	۱۳۸۸	۱۳۸۷	۱۳۸۶	۱۳۸۵
استان تهران	۱۰۰/۰	۱/۶	۲/۷	۴/۰	۳/۶	۳/۶	۵/۶
کل کشور	۱۰۰/۰	۲/۱	۳/۶	۴/۲	۳/۹	۴/۳	۶/۷

شرح	۱۳۷۵ تا ۱۳۸۴	۱۳۶۵ تا ۱۳۷۴	۱۳۵۵ تا ۱۳۶۴	۱۳۴۵ تا ۱۳۵۴	قبل از ۱۳۴۵	اظهارنشده
استان تهران	۳۵/۱	۱۷/۴	۱۳/۷	۶/۶	۴/۰	۲/۱
کل کشور	۳۰/۱	۱۹/۵	۱۵/۲	۶/۰	۳/۱	۱/۵

منبع: نتایج سرشماری عمومی نفوس و مسکن سال ۱۳۹۰

جدول ۴- سهم واحدهای مسکونی ساخته‌شده در طول دو سرشماری ۱۳۸۵ و ۱۳۹۰ به کل واحدهای مسکونی به تفکیک استان، درصد

استان	کل واحدهای مسکونی	۱۳۸۵ تا ۱۳۹۰	سهم (درصد)
آذربایجان شرقی	۱,۰۲۱,۴۰۲	۲۷۴,۶۶۷	۲۶/۹
آذربایجان غربی	۷۲۴,۴۹۲	۲۰۸,۴۲۹	۲۸/۸
اردبیل	۳۱۷,۹۱۸	۹۴,۳۷۱	۲۹/۷
اصفهان	۱,۳۸۳,۹۰۱	۲۷۳,۰۶۸	۱۹/۷
البرز	۷۱۲,۶۶۴	۱۷۱,۷۵۲	۲۴/۱
ایلام	۱۲۵,۱۲۰	۴۰,۵۷۶	۳۲/۴
بوشهر	۲۳۲,۲۷۳	۷۷,۷۶۴	۳۳/۵
تهران	۳,۶۸۷,۹۳۵	۷۸۱,۴۴۰	۲۱/۲
چهارمحال و بختیاری	۲۱۱,۷۸۳	۵۷,۹۳۸	۲۷/۴
خراسان جنوبی	۱۷۵,۷۰۶	۳۹,۴۰۰	۲۲/۴
خراسان رضوی	۱,۶۵۱,۳۹۲	۴۰۱,۱۳۱	۲۴/۳
خراسان شمالی	۲۱۸,۶۴۱	۵۷,۴۷۵	۲۶/۳
خوزستان	۹۵۹,۴۶۵	۲۵۶,۹۲۸	۲۶/۸
زنجان	۲۶۴,۰۹۸	۷۸,۹۸۲	۲۹/۹
سمنان	۱۸۰,۱۴۴	۴۲,۲۰۶	۲۳/۴
سیستان و بلوچستان	۴۸۶,۴۲۴	۱۴۳,۳۰۷	۲۹/۵
فارس	۱,۱۵۴,۱۲۲	۲۸۵,۱۷۱	۲۴/۷
قزوین	۳۳۵,۵۵۷	۷۹,۹۴۵	۲۳/۸
قم	۳۱۷,۰۴۳	۵۶,۲۶۴	۱۷/۷
کردستان	۳۸۵,۴۸۹	۱۰۱,۳۱۸	۲۶/۳
کرمان	۶۹۷,۵۰۳	۲۴۴,۳۸۰	۳۵/۰
کرمانشاه	۴۹۱,۷۲۲	۱۰۷,۸۱۵	۲۱/۹
کهگیلویه و بویراحمد	۱۴۸,۱۴۳	۴۸,۲۴۰	۳۲/۶
گلستان	۴۴۲,۳۵۵	۱۱۴,۲۱۴	۲۵/۸
گیلان	۷۴۴,۰۶۶	۱۶۶,۱۵۰	۲۲/۳
لرستان	۴۲۰,۹۶۲	۱۳۳,۱۲۶	۳۱/۶
مازندران	۹۱۳,۳۱۶	۲۱۱,۳۶۰	۲۳/۱
مرکزی	۴۱۸,۶۳۸	۸۷,۳۳۰	۲۰/۹
هرمزگان	۳۵۶,۴۸۰	۱۰۰,۵۱۲	۲۸/۲
همدان	۴۷۱,۴۷۰	۱۱۸,۲۵۹	۲۵/۱
یزد	۳۰۴,۴۸۴	۶۹,۷۲۲	۲۲/۹
کل کشور	**۱۹,۹۵۴,۷۰۸**	**۴۹۲,۳۲۴۰**	**۲۴/۷**

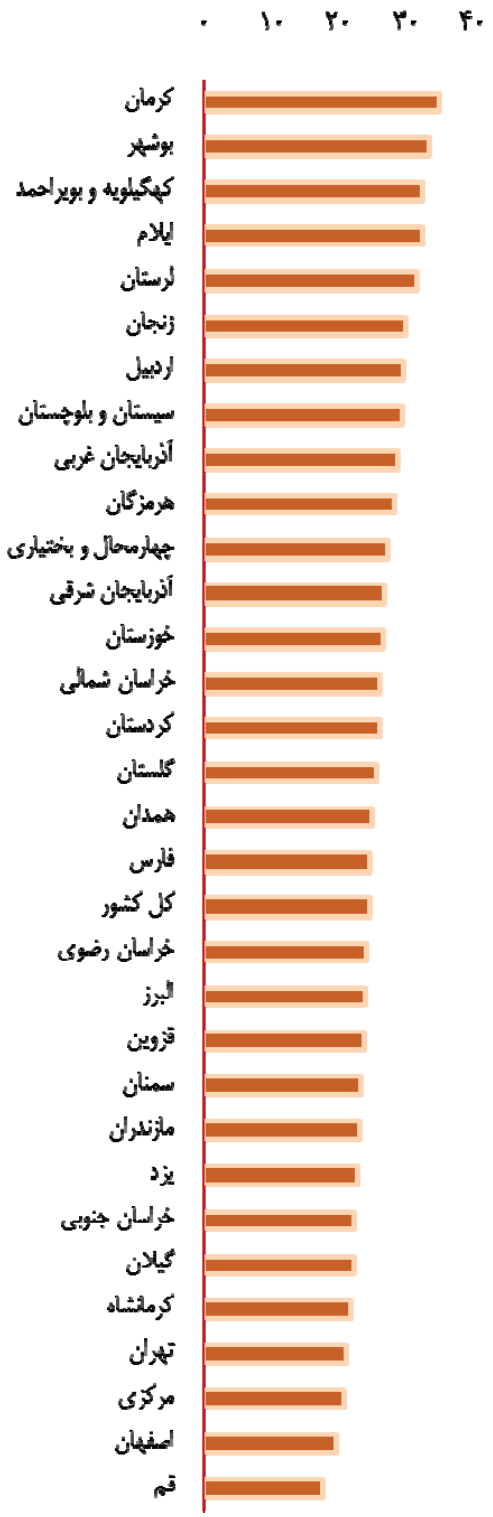

شکل ۱- درصد واحدهای مسکونی ساخته شده در طول دو سرشماری ۱۳۸۵ و ۱۳۹۰ به کل واحدهای مسکونی به تفکیک استان

منبع: نتایج سرشماری عمومی نفوس و مسکن سال ۱۳۹۰

مرجع‌ها

مرکز آمار ایران، سرشماری عمومی نفوس و مسکن ۱۳۹۰، http://www.sci.org.ir